

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku L. Sp. z o.o. w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
przy udziale zainteresowanego M. W.
o składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 25 stycznia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz L. Sp. z o.o. w G. kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 6 maja 2015 r., mocą której zmieniono zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 10 października 2014 r. i ustalono, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz wysokość tych składek dla ubezpieczonego M. W. w okresie od lutego 2011 r. do października 2013 r. wynosi 0 zł.

Rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego zapadło na tle następujących okoliczności faktycznych sprawy. Płatnik składek (L. Sp. z o.o. w G.) zatrudnia M.

W., który został oddelegowany do pracy za granicę w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 października 2011 r. (Chiny) i od 31 października 2011 r. do 31 października 2013 r. (Wielka Brytania). Ubezpieczony pracownik nie posiadał statusu rezydenta w Polsce. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego. W odniesieniu do norm prawa materialnego, Sąd Apelacyjny odwołał się do art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2032, dalej ustawa o podatku dochodowym), zgodnie z którym osoby fizyczne, jeżeli mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów (przychodów) bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów (nieograniczony obowiązek podatkowy). Jednocześnie oznacza to, że w przypadku tych osób (rezydentów podatkowych) każdy dochód, niezależnie od miejsca jego powstania, podlega opodatkowaniu w Polsce.

Dalej Sąd Apelacyjny podniósł, że pojęcie miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostało zdefiniowane w ustawie o podatku dochodowym, a jeżeli nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania, podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów (przychodów) osiąganych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (ograniczony obowiązek podatkowy). W końcu zagadnienie rezydencji podatkowej winno uwzględniać także umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, a one mają zastosowanie także do osób bez statusu rezydenta podatkowego. Konglomerat tych argumentów łączy treść art. 32 ust. 6 ustawy o podatku dochodowym, w myśl którego zakład pracy nie pobiera zaliczek na podatek dochodowy od dochodów uzyskanych przez pracownika z pracy wykonywanej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że dochody te podlegają lub będą podlegać opodatkowaniu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny zajął stanowisko, że osoba – która przeniosła swoje centrum życiowe do innego kraju na okres 5 lat (Chiny) i 3 lat (Wielka Brytania) utraciła status rezydenta podatkowego w Polsce. Dodatkowo nie korzystała we wskazanym okresie ze świadczeń z opieki zdrowotnej w kraju, stąd celowe jest obniżenie składki zdrowotnej do wysokości 0 zł. *Summa summarum*, dochodów M. W. z okresu pobytu za granicą, nie można kwalifikować do kategorii

wskazanych w art. 83 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm., dalej ustawa o świadczeniach zdrowotnych). Z tych przyczyn apelacja organu rentowego została oddalona z mocy art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną wywiódł pozwany. Zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, wskazując na naruszenie prawa materialnego, to jest art. 83 ust. 2 ustawy o świadczeniach zdrowotnych przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że w odniesieniu do pracowników delegowanych do pracy poza granice kraju, nie będących rezydentami, zachodzi podstawa do obniżenia składki na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości 0 zł.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazywał na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, związane z realnymi i poważnymi wątpliwościami w odniesieniu do interpretacji przepisu art. 83 ust. 2 pkt 5 ustawy o świadczeniach zdrowotnych. W ocenie skarżącego, uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach zdrowotnych, która o dnia 1 stycznia 2011 r. wprowadziła nowe brzmienie art. 83 omawianej ustawy (Dz.U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1723), nie rozwiązuje problemu w sposób zgodny ze stanowiskiem przyjętym w zaskarżonym orzeczeniu. W ocenie organu rentowego, zarówno ustawa o podatku dochodowym (art. 32 ust. 6), jak i ustawa o świadczeniach zdrowotnych (art. 83 ust. 3 pkt 5), dotyczy wszystkich przychodów. Stąd rezydent, jak i osoba nieposiadająca takiego statusu, jest objęty obowiązkiem opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne. Z przedmiotowego obowiązku nie zwalnia go nawet fakt podpisania umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Mając na uwadze powyższe, skarżący domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną płatnik składek wniósł o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż

argumentacja złożonego w tej kwestii wniosku nie przekonuje o istnieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Istotne zagadnienie prawne wymaga od skarżącego wskazania za pomocą wyводу prawnego, na podstawie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniających wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158). Zakreślone ramy tej podstawy przedsądu korelują w naturalny sposób z funkcją skargi kasacyjnej. Jak powszechnie wiadomo, sąd kasacyjny nie jest sądem trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Skarżący nie zdołał przekonać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Argumentacja skargi opiera się na założeniu, że przedstawiony obszernie wywód prawny, odnoszący się do obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, nie został do tej pory rozstrzygnięty. Jest to wnioskowanie błędne, bowiem Sąd Apelacyjny, w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, odwołał się do stanowiska Sądu Najwyższego. W sprawie rzecz dotyczy wyroku Sądu

Najwyższego z dnia 2 października 2013 r., (II UK 141/13, LEX nr 1409530), zgodnie z którym, przepisem art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, objęci są jedynie ci ubezpieczeni, którzy zachowują status rezydentów podatkowych, a nie wszyscy pracownicy delegowani do pracy za granicę. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia wskazano, że przy interpretacji przepisów prawa administracyjnego (a do takich zbliżone są regulacje z zakresu ubezpieczeń społecznych) zasadą jest stosowanie wykładni językowej. Podstawą tego założenia jest przyjęcie, że wszelkie obowiązki (w tym ciężary publicznoprawne) winne być nałożone na adresatów tych powinności w taki sposób, aby podmioty te miały dokładne rozeznanie, jakich zachowań oczekuje od nich ustawodawca. Zamyśl prawodawcy winien być zatem wyrażony na tyle precyzyjnie, aby nie była konieczna interpretacja norm inna niż literalna. Trafnie podniósł bowiem Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 czerwca 2000 r., K 25/99 (OTK 2000 nr 5, poz. 141), że każda inna wykładnia niż językowa będzie jednocześnie miała walor rozszerzającej lub zwężającej, co w efekcie może doprowadzić do wypaczenia pierwotnego zamysłu prawodawcy. Dodatkowo uwzględnić należy, konsekwencje płynące z przyjęcia postulatu racjonalnego ustawodawcy, który dobiera najprostsze i najbardziej skuteczne środki prowadzące do realizacji jego zamierzeń.

Sąd drugiej instancji wyjaśnił powody, dla których uznał za celowe zastosowanie w sprawie wykładni celowościowej, co czyni ocenę prawną pełną z jednej strony, a z drugiej nie pozwala na przyjęcie supozycji o nowym zagadnieniu prawnym w sprawie.

Z samego faktu, że strona pozwana nie zgadza się z modelem przyjętej wykładni prawa, nie wynikają podstawy do zbudowania nowego abstrakcyjnego zagadnienia prawnego. Uzasadnienie wniosku skargi kasacyjnej sprowadza się do kontestowania poglądu Sądu Najwyższego, opisanego powyżej. Tego rodzaju starania nie mogą doprowadzić do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania pod pozorem istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Mając powyższe na uwadze orzeczono w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

